

BABANOD A PHLANT – CYNGOR ARBENNIG

Mae angen bod yn arbennig o ofalus gyda rhai bwydydd i fabanod, ac mae rhai bwydydd yn anaddas i blant.

PWYNT DIOGELWCH	PAM?	SUT YDYCH CHI'N GWNEUD HYN?
Llaeth fformiwla Os yw rhieni / gofawlwr yn rhoi poteli o fformiwla i chi sydd wedi'u paratoi ymlaen llaw, rhaid i chi eu rhoi yn yr oergell yn syth. Dylech eu cadw yn yr oergell hyd nes eich bod yn barod i'w defnyddio. Defnyddiwch y fformiwla o fewn 24 awr. Cyn i chi baratoi i fwydo babi, dylech lanhau arwynebau gwaith a golchi'ch dwylo. Dylech lanhau a diheintio poteli a thethi cyn i chi eu defnyddio. Dilynwch gyfarwyddiadau'r gweithgynhyrchwr ar sut i wneud hyn. I gael rhagor o wybodaeth am ddiheintio poteli, ewch i <u>dudalen we y GIG ar ddiheintio poteli</u> (www.nhs.uk).	Os nad yw fformiwla'n cael ei ddefnyddio ar unwaith ar ôl ei baratoi, mae'n rhaid ei gadw'n oer i'w gadw'n ddiogel. Drwy sicrhau bod popeth yn lân, bydd babi'n llai tebygol o gael salwch a dolur rhydd.	Ydych chi'n gwneud hyn? Ydw Nac ydw Os nad ydych chi, beth ydych chi'n ei wneud?
Dylech baratoi llaeth fformiwla yn ffres bob tro. Os oes unrhyw laeth fformiwla dros ben, tafwch y llaeth. Ewch ati i ferwi o leiaf 1L o ddŵr ffres a'i adael i oeri. Ond peidiwch â'i adael i oeri am fwy na hanner awr fel bod y llaeth yn aros ar dymheredd o 70°C o leiaf. Oerwch y fformiwla'n gyflym i'r tymheredd bwydo drwy ddal y botel o dan ddŵr oer o'r tap (cofiwch gau cap y botel). I gael mwy o wybodaeth am baratoi llaeth fformiwla i fabanod, ewch i: <u>Sut i wneud fformiwla i fabanod - GIG</u> (www.nhs.uk)	Wrth ddefnyddio llaeth fformiwla sydd wedi'i storio, mae mwy o berygl y bydd y babi'n sâl. Drwy ddefnyddio dŵr poeth, bydd yn lladd unrhyw facteria niweidiol a allai fod yn y powdwr.	Ydych chi'n gwneud hyn? Ydw Nac ydw Os nad ydych chi, beth ydych chi'n ei wneud?
Llaeth y fron Dylid storio llaeth y fron yn yr oergell a'i ddefnyddio o fewn 24 awr.	Os na chaiff llaeth y fron ei gadw'n oer, gall bacteria niweidiol dyfu ynddo. Mae mwy o wybodaeth ar gael ar <u>wefan y GIG</u>.	

PWYNT DIOGELWCH	PAM?
Bwyd babanod Os ydych chi'n defnyddio bwyd babanod yr ydych wedi'i brynu, dilynwch gyfarwyddiadau'r gwneuthurwr ar sut i'w baratoi a'i weini. Os ydych chi'n gwneud eich bwyd babanod eich hun (neu os oes rhiant neu ofalwr yn darparu bwyd babanod a wnaed gartref), mae'n hanfodol ei goginio, ei oeri, ei storio, ei ddadmer a'i ailgynhesu'n ofalus. Dilynwch y cyngor a roddir yn y dulliau diogel 'Cadw bwyd yn oer' a 'Coginio ac ailgynhesu bwyd yn ddiogel'.	Bydd y gweithgynhyrchwr wedi llunio'r cyfarwyddiadau er mwyn sicrhau bod y bwyd yn ddiogel i fabanod ei fwyta. Os nad ydych yn trin bwyd babanod yn ddiogel, gall bacteria niweidiol dyfu yn y bwyd.
Mêl Peidiwch â rhoi mêl i blant dan flwydd oed.	Weithiau, gall mêl gynnwys math o facteria niweidiol a all gynhyrchu tocsinau yng ngholuddion babanod a gall hyn arwain at salwch difrifol.
Pysgod Peidiwch â rhoi siarc, cleddbysgodyn na marlyn i fabanod a phlant bach.	Mae'r pysgod hyn yn cynnwys lefelau cymharol uchel o fercwri, a allai effeithio ar system nerfol plentyn, sy'n dal i ddatblygu.
Pysgod cregyn Peidiwch â rhoi pysgod cregyn amrwd i fabanod a phlant bach.	Gall pysgod cregyn amrwd gynnwys feirysau a bacteria niweidiol.
Cnau Peidiwch â rhoi cnau cyfan i blant dan bump. Mae'n syniad da eu malu'n fân.	Mae perygl iddynt dâgu. <u>Cyngor diogelwch bwyd ar beryglon tagu yn ystod y blynyddoedd cynnar - Foundation Years</u>
Llysiau/ffrwythau wedi rhewi Peidiwch â rhoi llysiau na ffrwythau wedi'u rhewi nad ydynt yn 'barod i'w bwyta' i fabanod neu blant ifanc, e.e. mewn dyfais fwydo â rhwyll i helpu â thrafferthion torri dannedd a diddyfnu (weaning).	Mae hyn oherwydd gall llysiau (e.e. corn melys) a ffrwythau wedi rhewi heb eu coginio na'u golchi'n iawn gynnwys bacteria niweidiol.

I gael rhagor o wybodaeth am ba fwydydd i roi i fabanod a phlant, edrychwch ar ganllawiau beichiogrwydd a babanod ar [wefan y GIG](#).

Wedi cwblhau'r dull diogel: Dyddiad:

Llofnod: